

3 maart 2010

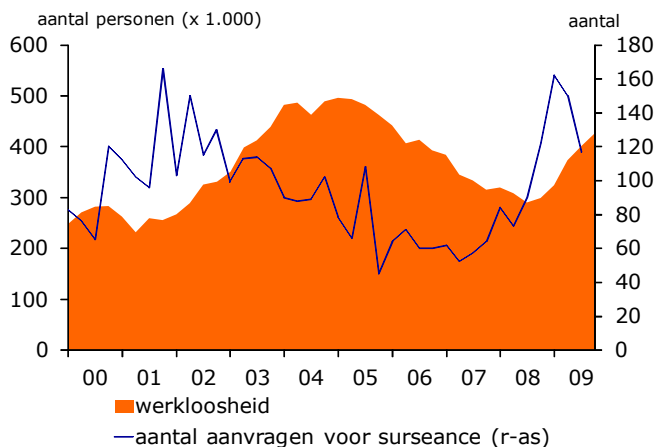
Bescheiden groei in het vierde kwartaal 2009

jaar-op-jaar volumemutatie in %	'09	'10	'11-'15
Bruto Binnenlands Product	-4,0	1	1¼
Particuliere consumptie	-2,4	-1	¼
Overheidsuitgaven	3,0	1	0
Private investeringen	-14,5	-3¾	3¾
Goederen- en dienstenuitvoer	-8,4	4½	4½
Goederen- en diensteninvoer	-8,9	3¼	4
Consumentenprijsindex	1,2	1	1¼
Werkloosheid (% beroepsbevolking)	4,9	7¼	6½
Begrotingssaldo (% BBP)	-5,3	-6¼	-4½

De Nederlandse economie is in het vierde kwartaal van 2009 met 0,3% gegroeid ten opzichte van het kwartaal ervoor. Hoewel de groei bescheiden is, betekent het toch dat de opgaande lijn van het voorgaande kwartaal wordt voortgezet. De grotere vraag uit het buitenland, gedreven door een combinatie van minder voorraadafbouw en overheidsmaatregelen, vormde een springplank voor de industriële productie en uitvoer. Zonder deze vooral tijdelijke factoren blijft het herstel voorlopig nog kwetsbaar. De vooruitzichten voor de structurele groeifactoren, bestedingen van bedrijven en consumenten, zijn weinig rooskleurig. Onverdeeld optimisme lijkt dan ook niet op zijn plaats.

Bron: Rabobank

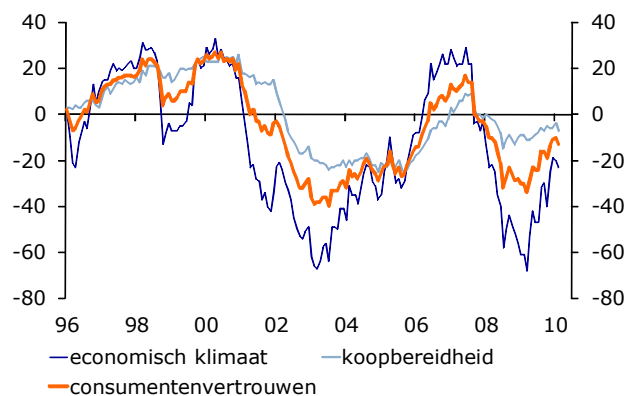
Werkloosheid loopt verder op

In januari is de werkloosheid opgelopen tot 5,6% van de beroepsbevolking. In het afgelopen halfjaar nam de werkloosheid gemiddeld met circa 10.000 personen per maand toe. Ondanks de tot nu toe meevallende ontwikkeling verwachten wij dat het aantal werklozen dit jaar verder zal oplopen. Het bedrijfsleven draait voorlopig nog niet op volle kracht en is bezig met het reorganiseren, wat ten koste zal gaan van de werkgelegenheid. Tijdens de vorige recessie is gebleken dat de werkloosheid ruim twee jaar na de omslag in het aantal aanvragen voor surseance haar piek bereikte. Dit zou betekenen dat we pas begin volgend jaar van een keerpunt op de arbeidsmarkt kunnen spreken.

Bron: CBS, DNB

Consumentenvertrouwen doet stapje terug

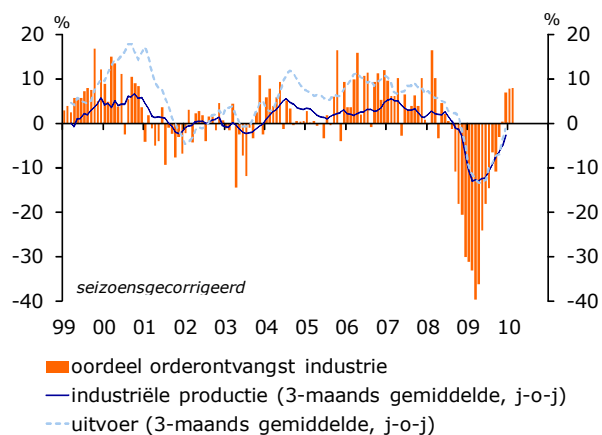
Bron: CBS

Het consumentenvertrouwen is in februari iets teruggevallen. De indicator kwam uit op -13, tegen -10 een maand eerder. De daling is vooral toe te schrijven aan een minder positief oordeel over de toekomstige economische situatie in ons land. Desondanks is het vertrouwen vanaf het dieptepunt in maart vorig jaar (-34) verbeterd. Wel kan de onduidelijkheid over het te verwachten overheidsbeleid en hoe dat de portemonnee van huishoudens zal raken het verdere vertrouwensherstel verstoren. Dat de consument zich laat beïnvloeden door de beleidscommunicatie bleek in 2003 toen het vertrouwen fors onderuitging in reactie op de formatiebesprekingen (Balkenende II) die werden gedomineerd door omvangrijke bezuinigingen.

Conjunctuurbeeld Nederland

3 maart 2010

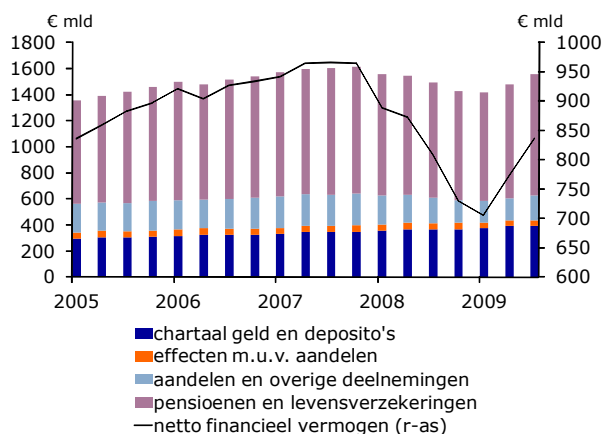
Ondernemers industrie minder somber

Bron: CBS, Rabobank

In tegenstelling tot consumenten is de stemming onder producenten in de industrie verbeterd in februari. Het producentenvertrouwen steeg van -8,3 tot -6,9. Dit komt voornamelijk door een verbetering in het oordeel over de orderpositie, dat vanaf het dieptepunt in maart vorig jaar steeds verder is hersteld. De wereldwijde inhaalslag bij het aanvullen van magazijnvoorraden heeft geleid tot meer orders en daarmee ook tot een opleving van de industriële productie in Nederland. Zo is het herstel van de productie van halffabrikaten sinds medio 2009 ingezet, omdat deze in het begin van het productieproces zitten.

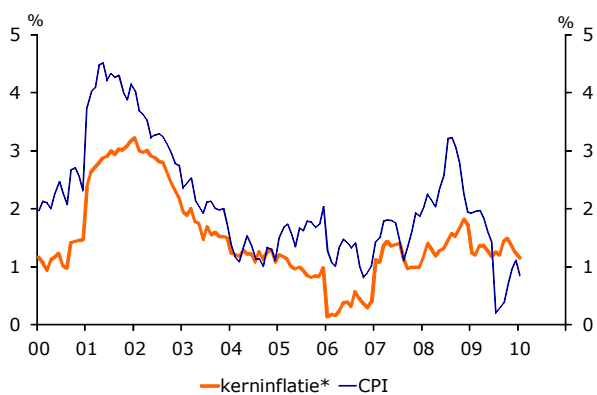
Consument spaart mogelijk minder in 2010

Bron: CBS, DNB

Mede dankzij het beursherstel hebben huishoudens hun vermogensverliezen deels gecompenseerd. Het netto financieel vermogen van huishoudens, steeg in het tweede en derde kwartaal van 2009 met bijna €132 miljard. Ook de druk op het eigenwoningvermogen neemt af als gevolg van een verwachte stabilisatie in de huizenprijzen in de loop van 2010. Een moeilijke arbeidsmarktsituatie en de onzekerheid over het overheidsbeleid blijven de consument echter parten spelen. Maar we verwachten dat huishoudens hun besparingen dit jaar niet nog verder zullen opvoeren. Sparen betekent niet alleen de spaarrekening spekken, maar kan ook worden gezien als het opbouwen van vermogen.

Inflatie omlaag door lagere energierekening

* gecorrigeerd voor voedsel- en energieprijzontwikkeling

Bron: CBS, Rabobank

De inflatie is in januari uitgekomen op 0,8%. De inflatie is voor het eerst in vijf maanden gedaald en ligt 0,3%-punt lager dan in december vorig jaar. De daling hangt samen met de lagere energieprijzen, die 17% lager zijn dan een jaar geleden. De lagere energieprijzen zijn het gevolg van de gedaalde olieprijs die in Nederland vertraagd wordt doorgegeven in de energietarieven. De inflatie neemt ook onder invloed van de onderbezetting in de economie af. Om de afzet op peil te houden, zijn bedrijven terughoudend met het verhogen van hun prijzen. Ook houden de dalende loonkosten dit en volgend jaar de inflatie laag.

www.rabobank.com/kennisbank

Danijela Piljic
Tel. 030 – 2131104
D.Piljic@rn.rabobank.nl